

Numai cine știe să-i vorbească lui Dumnezeu, știe cum să-i vorbească săracului!

Timpul Postului Mare (care anul acesta începe pe 5 martie – Miercurea cenușii) este timpul liturgic în care creștinul este chemat cu mai multă insistență să-și analizeze propria viață în lumina Cuvântului lui Dumnezeu, astfel încât, cu viața reinnoită, să celebreze Învierea Domnului. Este timpul prin excelență al convertirii, al carității, al rugăciunii, al postului și al faptelor bune.

Papa Francisc, în Mesajul său pentru Postul Mare, ne oferă câteva gânduri utile acestui drum spiritual, un drum străbătut nu numai personal, dar și comunitar. Titlul Mesajului - „**S-a făcut sărac, pentru a ne îmbogăți cu sărăcia sa**” (2Cor 8,9) - nu surprinde, pentru că am văzut încă de la începutul pontificatului său cât de aproape este Papa de cei săraci, de cei care se află la periferia societății; cât de mult cunoaște viața și dificultățile celor săraci și abandonați.

Pentru Suveranul Pontif, cuvintele Sfântului Paul ne spun care este stilul lui Dumnezeu: „Dumnezeu nu se revelează cu mijloacele puterii și ale bogăției lumii, ci cu acelea ale slăbiciunii și ale sărăciei”. Sărăcia lui Cristos este un mister: „însă motivul ... este iubirea divină, o iubire care este har, generozitate, dorință de apropiere și nu ezită să se dăruiască și să se jertfească pentru creaturile iubite”.

Papa Francisc, în Mesajul său, face o distincție netă între sărăcie și mizerie. Mizeria nu este atitudine evanghelică; dimpotrivă, trebuie luptat împotriva ei, trebuie combătută: „mizeria este sărăcie fără încredere, fără solidaritate, fără speranță”. Istoria Bisericii cunoaște persoane deosebite, sfinți, care, din iubire față de Cristos sărac, au ales ca stil de viață sărăcia, pentru a lupta împotriva mizeriei.

Sfântul Părinte identifică trei tipuri de mizerie:

Mizeria materială, în mod obișnuit, o numim sărăcie; ea lovește pe cei care trăiesc într-o condiție nedemnă de persoana umană, oameni privați de drepturile fundamentale, de bunurile absolut necesare vieții, adică pâinea de fiecare zi, apa, condițiile igienice, munca, dezvoltarea și formarea intelectuală și culturală.

Mizeria morală, care se identifică cu viciul și cu păcatul.

Mizeria spirituală, care lovește atunci când omul se îndepărtează de Dumnezeu, de cuvântul său și refuză chemarea Bisericii la convertire, chemare specifică Postului Mare.

Convertire și slujire – sunt două repere care marchează acest timp de har. „Convertiți-vă și credeți în Evanghelie!” - spune preotul, impunând cenușa la începutul Postului Mare. Cenușă pe cap la început și apă pe picioare la sfârșit,

în Joia Sfântă! Convertire și slujire! Acesta este un drum personal și comunitar de convertire. Începe în Miercurea cenușii și se termină, liturgic vorbind, în Joia Sfântă, cu ritul spălării picioarelor.

Dar ne putem întreba: ajung, oare, aceste 40 de zile de Post? Cred că este un drum pe care suntem chemați să-l străbătem toată viața! Cenușă și apă – simboluri ale convertirii și ale slujirii continue.

Mesajul Papei pentru Postul Mare ne oferă, dacă putem spune așa, un program de viață: „Îmitându-l pe Învățătorul nostru, noi, creștinii, suntem chemați să privim mizeriile fraților... Evanghelia este adevăratul antidot al mizeriei”, o Evanghelie trăită nu numai în „timpurile forte”, ci în fiecare zi.

Fericitul Vladimir Ghika a trăit Evanghelia în mod eroic și din perspectiva atenției și a slujirii celor aflați în mizeria de orice fel. Pentru el, întâlnirea cu cei săraci era împlinirea întâlnirii cu Isus, în Euharistie: „Mergeți către Isus, în realitatea sa prezentă fără cuvinte printre noi, înainte de a-l găsi mai vădit, mai vizibil ca asemănare și mai îndepărtat, mai puțin desăvârșit în omul sărac. Unul ajută la înțelegerea celuilalt. Ostia jertfită vă va ajuta să știți ce este săracul, iar săracul, ce este Jertfa de pe altarele noastre” (*Vizitarea bolnavilor*, pp. 237-238).

Autorul sintagmei „Liturgia aproapei”, convins că întâlnindu-l pe cel în mizerie, îl întâlnești pe Cristos spunea: „Sunt cât se poate de sigur: săracii... mă vor vedea mult mai des... voi fi cu ei în fiecare zi, nu ca străin, ci ca prieten și frate, nu ca vizitator ocazional, ci ca unul dintre ei” (*Profesor de speranță*, pp. 88-89).

Spre sfârșitul anului 1906, tânărul Vladimir Ghika înființează o asociație, numită Asociația Doamnelor de Caritate, cu scopul de a le ajuta pe surorile din Congregația Sfântul Vincențiu de Paul și de a dedica timp vizitării celor săraci. *La visite des pauvres* este titlul unei publicații ce conține o serie de conferințe pentru formarea Doamnelor de Caritate. În aceste conferințe, Vladimir Ghika făcea o distincție clară între caritate și filantropie. Pentru el, filantropia este „exterioară, cantitativă și impersonală” (*Profesor de speranță*, p. 122). Papa Francisc, în Mesajul său, vorbește despre un pietism filantropic, care este echivalent cu a da din ceea ce-ți prisosește.

În schimb, caritatea, concretizată în solidaritate și în vizitarea celor săraci, este moment de întâlnire, de comuniune cu o persoană care în Cristos, ne este frate: „dați întâlnirilor voastre caracterul familiar și familial pe care îl impune numele de frate” (*Profesor de speranță*, p. 123). ▶▶

- Conștient de faptul că nu este întotdeauna ușor să faci binele, Monseniorul Ghika spunea: „Întâlnirea cu săracul trebuie pregătită în rugăciune...; straniu și profund adevăr: numai cine știe cum să-i vorbească lui Dumnezeu, știe cum să-i vorbească săracului (*Profesor de speranță*, p. 124).

La începutul Postului Mare, contemplându-l pe Cristos, care s-a făcut sărac pentru ca prin sărăcia lui, noi să ne îmbogățim (cf. 2Cor 8,9), să primim îndemnul Sfântului Părinte din finalul Mesajului: „acest timp al Postului Mare să găsească întreaga Biserică dispusă și preocupată să mărturisească tuturor celor care trăiesc în mizeria materială, morală și spirituală, mesajul evanghelic... Postul

Mare este un timp potrivit pentru despuiere; și ne va face bine să ne întrebăm de care lucruri putem să ne privăm cu scopul de a ajuta și a îmbogăți pe alții cu sărăcia noastră. Să nu uităm că adevărata sărăcie doare: n-ar fi valabilă o despuiere fără această dimensiune penitențială. Nu am încredere în pomana care nu costă și care nu doare.”

Solidaritatea și caritatea față de cei aflați în orice tip de mizerie să însoțească drumul nostru de convertire și purificare. ■

PS Cornel DAMIAN
Episcop auxiliar de București

Din alocuțiunile Sfântului Părinte

Eu aș vrea să vă întreb: Când te-ai spovedit ultima dată?

Sacramentul Pocăinței și al Reconcilierii provine [...] direct din misterul pascal. De fapt, chiar în seara de Paști, Domnul le-a apărut discipolilor, închiși în cenacol, și, după ce le-a adresat salutul „Pace vouă!”, a suflat asupra lor și a spus: „Primiți pe Duhul Sfânt! Căroră le veți ierta păcatele, vor fi iertate; căroră le veți ține, vor fi ținute” (In 20,21-23). Acest pas ne dezvăluie cea mai profundă dinamică ce este conținută în acest sacrament. Înainte de toate, faptul că **iertarea păcatelor noastre nu este ceva ce ne putem da noi**. Iertarea se cere, se cere altuia; iar la Spovadă, îi cerem iertare lui Isus. Iertarea nu este rod al eforturilor noastre, ci este un dar al Duhului Sfânt, care ne umple de apa de milostivire și de har ce izvorăște neîncetat din inima larg deschisă a lui Cristos răstignit și înviat. În al doilea rând, ne amintește că numai dacă ne lăsăm reconciliați în Domnul Isus cu Tatăl și cu frații, putem să fim cu adevărat în pace. [...]

În timp, celebrarea acestui sacrament a trecut de la o formă publică - pentru că la început se făcea în mod public - la cea personală, la forma rezervată a Spovezii. Însă acest lucru nu trebuie să ne facă să pierdem matricea eclezială, care constituie contextul vital. De fapt, **comunitatea creștină este locul în care se face prezent Duhul, care reînnoiește inimile în iubirea lui Dumnezeu și face din toți frații un singur lucru, în Cristos Isus**. Iată, deci, pentru ce nu este suficient a-i cere iertare Domnului în propria minte și în propria inimă, dar este necesar să mărturisim cu umilință și cu încredere propriile păcate slujitorului Bisericii. În celebrarea acestui sacrament, preotul nu-l reprezintă numai pe Dumnezeu, ci toată comunitatea, care se recunoaște în fragilitatea fiecărui membru al său, care ascultă emoționată căința sa, care se reconciliază cu el, care-l încurajează și-l însoțește pe drumul de convertire și de maturizare umană și creștină. Unul poate să spună: eu mă spovedesc numai lui

Dumnezeu. Da, tu poți să-i spui lui Dumnezeu „Iartă-mă!” și să spui păcatele tale, însă păcatele noastre sunt și împotriva fraților, împotriva Bisericii. Pentru aceasta, este necesar să se ceară iertare Bisericii, fraților, în persoana preotului. **„Părinte, dar îmi este rușine...”. Și rușinea este bună; a avea un pic de rușine este sănătate, pentru că rușinarea este salutară. Rușinea face bine, pentru că ne face mai umili, iar preotul primește cu iubire și cu duioșie această mărturisire și în numele lui Dumnezeu iartă.**

Să nu ne fie frică de Spovadă! Unul, când stă la rând pentru a se spovedi, simte toate aceste lucruri, chiar și rușinea, dar apoi, când se termină Spovada, iese liber, iertat, fericit. Aceasta este frumusețea Spovezii! Eu aș vrea să vă întreb, dar fiecare să-și răspundă în inima sa: Când te-ai spovedit ultima dată? Fiecare să se gândească... Sunt două zile, două săptămâni, doi ani, douăzeci de ani, patruzeci de ani? Și dacă a trecut mult timp, **nu mai pierde nici o zi, du-te, căci preotul va fi bun. Isus este acolo și Isus este mai bun decât preoții! Isus te primește, te primește cu multă iubire. Fii curajos și mergi la Spovadă!**

Dragi prieteni, **a celebra sacramentul Reconcilierii înseamnă a fi cuprinși într-o îmbrățișare călduroasă: este îmbrățișarea milostivirii infinite a Tatălui**. Ne amintim de acea frumoasă parabolă a fiului care a plecat de acasă cu banii de pe moștenire; a irosit toți banii și apoi, când nu mai avea nimic, a decis să se întoarcă acasă, nu ca fiu, ci ca servitor. Multă vină avea în inima sa și multă rușine. Surpriza a fost că atunci când a început să vorbească, să ceară iertare, tatăl nu l-a lăsat să vorbească, l-a îmbrățișat, l-a sărutat și a făcut sărbătoare. **Eu vă spun: de fiecare dată când noi ne spovedim, Dumnezeu ne îmbrățișează, Dumnezeu face sărbătoare! Să mergem înainte pe acest drum. Dumnezeu să vă binecuvânteze!** ■

(Audiența generală, miercuri, 19 februarie)